

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o osebni asistenci obsega:

- Zakon o osebni asistenci – ZOA (Uradni list RS, št. 10/17 z dne 27. 2. 2017),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – ZOA-A (Uradni list RS, št. 31/18 z dne 4. 5. 2018),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – ZOA-B (Uradni list RS, št. 172/21 z dne 29. 10. 2021).

ZAKON O OSEBNI ASISTENCI (ZOA)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se ureja pravica do osebne asistencije in način njenega uveljavljanja, z namenom omogočiti posamezniku oziroma posameznici z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jo v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovala v družbi (v nadaljnjem besedilu: uporabnik) na vseh področjih življenja enake možnosti, večjo neodvisnost, aktivnost in enakopravno vključenost v družbo, skladno z določbami Konvencije o pravicah invalidov (Uradni list RS-MP, št. 10/08).

2. člen (definicija osebne asistencije)

(1) Osebna asistencija po tem zakonu je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

(2) Pri izvajanju osebne asistencije mora imeti uporabnik nadzor nad organizacijo in oblikovanjem storitev osebne asistencije glede na lastne potrebe, zmožnosti, življenjske okoliščine, pogoje ter želje. V primeru nezmožnosti upravljanja z lastno asistenco, naloge uporabnika prevzame njegov zakoniti zastopnik.

(3) Kot osebna asistencija se šteje pomoč pri temeljnih dnevni opravilih in pomoč pri komunikaciji in obvezna prisotnost pri uporabniku v primeru najtežjih invalidnosti, pomoč pri podpornih dnevni opravilih, spremstvo, pomoč na delovnem mestu in izobraževalnem procesu ter pomoč pri drugih dejavnostih in aktivnostih, v katere je uporabnik vključen.

(4) Uporabniku je zagotovljena prosta izbira izvajalca osebne asistencije in osebnega asistenta.

3. člen (načela osebne asistencije)

Pri načrtovanju in izvajanju osebne asistencije se upoštevajo naslednja načela:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika;
- pravica do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije in njenim izvajanjem;
- omogočanje vključenosti v družbo;
- individualna obravnava;
- zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnosti.

4. člen (naloge države)

Država je dolžna:

- načrtovati razvoj osebne asistencije in razvijati dejavnost, jo usklajevati z drugimi področji socialne varnosti in sprejemati ustrezne zakonske podlage;
- zagotavljati pogoje in možnosti za enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev osebne asistencije na območju Republike Slovenije;
- zagotavljati pogoje za izobraževanje in usposabljanje;
- zagotavljati sredstva za financiranje postopka za uveljavljanje pravice do osebne asistencije in izvajanje osebne asistencije.

5. člen (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

(1) V postopku uveljavljanja pravice do osebne asistencije se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če posamezna vprašanja v tem zakonu niso urejena drugače.

(2) Dokumenti in dejanja za uveljavljanje pravic po tem zakonu so takse prosti.

II. OSEBNA ASISTENCA

6. člen (upravičenci)

(1) Vsakemu, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, ne glede na njegov dohodek ali premoženje, je zagotovljena osebna asistencija pod enakimi pogoji.

(2) Do osebne asistencije je upravičen uporabnik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;
- da je državljan Republike Slovenije s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
- da je star od 18 do 65 let;
- da živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe;
- da potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

(3) Uporabnik je glede na ugotovljene potrebe po prvi in peti alineji prejšnjega odstavka upravičen do enega ali več osebnih asistentov.

(4) Če je upravičena oseba uveljavila pravico do osebne asistencije pred dopolnjenim 65. letom starosti, je lahko ne glede na tretjo alinejo prvega odstavka tega člena upravičena do osebne asistencije tudi po tem, ko dopolni to starost. V tem primeru se ponovno oceni potreba po osebni asistenci in odloči o tej pravici.

7. člen (storitve osebne asistencije)

- (1) Storitve osebne asistencije so:
- a) storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika:
 - pomoč pri oblačenju in slačenju ter zagotavljanju ustrezne telesne temperature;
 - pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju;
 - kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene;
 - pomoč pri hranjenju in pitju;
 - pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj;
 - pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji slepe in gluhoslepe osebe;
 - obvezna prisotnost pri uporabniku v primerih najtežje invalidnosti, ki zajema čas, v katerem osebni asistent ni neposredno angažiran pri katerih od zgoraj opisanih aktivnosti, je pa njegova prisotnost nujna;
 - **(črtana)**;
 - pomoč pri jemanju zdravil in opravljanju drugih aktivnosti v zvezi z zdravjem, za katere bi se lahko usposobil uporabnik sam in jih tudi opravljal, če ne bi potreboval osebne asistencije, saj se za opravljanje storitve ne zahteva posebnih znanj;
 - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju opravil, namenjenih osebni pomoči, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,
 - b) storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravilih:
 - pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju;
 - pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil, idr.);
 - pomoč pri oskrbi in negi otroka uporabnika/starša ob njegovi prisotnosti in navodilih;
 - pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
 - pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev;
 - pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe;
 - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju podpornih dnevni opravil, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,
 - c) spremstvo:
 - vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru;
 - vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz);
 - pri vključevanju v športne, rekreacijsko športne in kulturne dejavnosti;
 - pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih;
 - druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer uporabnik pri spremstvu potrebuje pomoč;
 - druga pomoč, določena v predpisu iz drugega odstavka tega člena,
 - d) pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu:
 - namestitvev opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev;
 - pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na šolske in izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanju in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega ali delovnega procesa;
 - pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije;
 - druga pomoč, ki se nanaša na delovni proces oziroma izobraževanje, ki ga opravlja uporabnik, določena v drugem odstavku tega člena,
 - e) pomoč pri komunikaciji:

- pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja (knjig, strokovne literature, časopisov, literature po izboru uporabnika);
- pri komunikaciji preko različnih informacijsko komunikacijskih tehnologij na zahtevo uporabnika;
- prenos vseh informacij iz in v okolje na zahtevo uporabnika;
- tolmačenje in prenos informacij uporabniku na podlagi slikovnega materiala.

(2) Podrobnejšo opredelitev storitev osebne asistencije določi minister, pristojen za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

8. člen **(komunikacijski dodatek)**

Ne glede na pogoj iz pete alineje drugega odstavka 6. člena tega zakona, se lahko gluhemu, slepemu ali gluhoslepemu uporabniku, ki potrebuje izmed storitev osebne asistencije iz prejšnjega člena samo pomoč pri komunikaciji in spremstvu, tudi če ne izpolnjuje pogoja najvišje starostne meje iz tretje alineje drugega odstavka 6. člena tega zakona, odobri osebna asistencija v obsegu 30 ur na mesec. Uporabnik lahko namesto osebne asistencije izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, ki je določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

9. člen **(osebna asistencija in druge storitve)**

- (1) Pravica do osebne asistencije se izključuje s:
- celodnevni institucionalni varstvom, družinski pomočnikom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva,
 - celodnevni institucionalni varstvom v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo,
 - storitvijo socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, in
 - prestajanjem zaporne kazni.

(2) Pravica do osebne asistencije se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencije zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

(3) Pravica do osebne asistencije se ne izključuje s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov ter vključenosti v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencije zmanjša za število ur, ki so bile uporabniku priznane iz naslova teh storitev.

(4) Število odobrenih ur osebne asistencije se zmanjša za število ur, za katere je uporabnik vključen v programe ali storitve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki so bile uporabniku priznane iz naslova vključenosti v izvedbeni načrt osebne asistencije.

III. IZVAJALCI OSEBNE ASISTENCE

10. člen (izvajalci osebne asistencije)

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo humanitarne organizacije in invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonu, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva, z vpisom v register izvajalcev osebne asistencije iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

11. člen (osebni asistent)

(1) Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencije na podlagi pogodbe o zaposlitvi, na podlagi podjemne pogodbe ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sam opravlja delo osebnega asistenta, če:

- je polnoletna,
- je poslovno sposobna,
- iz kazenske evidence ne izhaja, da je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi, in
- ima opravljeno usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Osebni asistent, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, opravlja osebno asistenco:

- kot samostojni podjetnik posameznik največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja,
- za čas nadomeščanja redno zaposlenih osebnih asistentov, vendar ne več kot 720 ur v koledarskem letu, na podlagi podjemne pogodbe, kot začasno in občasno delo dijakov in študentov v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, ali kot začasno ali občasno delo upokojujencev v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(3) Osebno asistenco uporabniku opravljata največ dva družinska člana uporabnika za polni delovni čas. Za družinskega člana uporabnika se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner, partner partnerske zveze ali neskljenjene partnerske zveze,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- vnuk, vnukinja,
- sorodnik po svaštvu do vštetega drugega kolena.

(4) Med bolniško odsotnostjo, dopustom ali drugimi odsotnostmi z dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, osebnega asistenta, ki je družinski član uporabnika, lahko nadomešča drug osebni asistent ali drug družinski član uporabnika, ne glede na sorodstveno razmerje, navedeno v prejšnjem odstavku.

12. člen (pridobitev in prenehanje statusa izvajalca osebne asistencije)

(1) Izvajalec osebne asistencije pridobi status izvajalca osebne asistencije z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva.

- (2) Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:
- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,
 - ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega varstva,
 - ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, če osebni asistenti na mesec pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije in mora za vsakih nadaljnjih 5.220 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposlovati še po najmanj enega dodatnega usklajevalca osebne asistencije,
 - ima dokazilo o statusu iz 10. člena tega zakona,
 - mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
 - ima poravnane davke in prispevke.

(3) Izvajalec osebne asistencije v enem mesecu po vpisu v register izvajalcev osebne asistencije ministrstvu predloži kopije vrednotnic vseh uporabnikov, za katere izvaja osebno asistenco.

(4) Izvajalec osebne asistencije, ki zaradi objektivnih okoliščin nepričakovano izgubi uporabnika, in zato ne izpolnjuje zakonskega pogoja minimalnega števila uporabnikov, ima dva meseca časa, da izpolni ta zakonski pogoj. V tem času se pri preostalih uporabnikih osebna asistencija izvaja nemoteno.

(5) Izvajalcu osebne asistencije preneha status z izdajo odločbe ministrstva o izbrisu izvajalca iz registra izvajalcev osebne asistencije, če:

- preneha izvajati dejavnost osebne asistencije in o tem pisno obvesti ministrstvo v roku 15 dni od prenehanja opravljanja dejavnosti,
- preneha obstajati,
- v enem letu od vpisa v register ne začne izvajati storitev osebne asistencije,
- ne izpolnjuje pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena in
- na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona.

(6) Izvajalci osebne asistencije revidirajo računovodske izkaze vsako leto tako, da za vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o opravljenih dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, ugotovi, ali so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu in je zagotovljena njihova namenska poraba.

(7) Izvajalci osebne asistencije ministrstvu predložijo letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu.

(8) Nadzor nad izvajanjem osebne asistencije izvajajo koordinatorji invalidskega varstva ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistencije ali po potrebi z nadzorom pri izvajalcu osebne asistencije oziroma pri uporabniku.

12.a člen **(pogodba z izvajalcem osebne asistencije)**

Z izvajalcem osebne asistencije ministrstvo sklene pogodbo. Obvezne sestavine pogodbe določi minister.

IV. IZVAJANJE OSEBNE ASISTENCE

13. člen (izvedbeni načrt osebne asistence)

(1) Izvedbeni načrt je pisni dogovor o storitvah osebne asistence iz 7. člena tega zakona, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo centra za socialno delo o pravici do osebne asistence, in ga skupaj pripravita uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izbrani izvajalec osebne asistence. Če izvedbeni načrt pripravljata zakoniti zastopnik uporabnika in izbrani izvajalec osebne asistence, pri njegovi pripravi sodeluje tudi uporabnik, zakoniti zastopnik in izbrani izvajalec osebne asistence pa uporabnikove želje upoštevata tako, da se storitve osebne asistence izvajajo v največjo korist uporabnika.

(2) Izvedbeni načrt poleg storitev osebne asistence, ki izhajajo iz odločbe, vsebuje tudi opredelitev vrste nalog, ki jih opravlja osebni asistent, izbiro enega ali več osebnih asistentov, ki bodo opravljali osebno asistenco pri uporabniku, terminski plan izvajanja osebne asistence ter pravice in obveznosti uporabnikov, osebnih asistentov in izvajalcev.

(3) Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistence pošlje krajevno pristojnemu centru za socialno delo, ki načrt posreduje koordinatorju invalidskega varstva (v nadaljnjem besedilu: koordinator).

(4) Koordinator je strokovni delavec centra za socialno delo z dodatnimi znanji s področja invalidskega varstva.

(5) Ob vsaki novi odločbi, ki spreminja vrsto storitev in obseg ur osebne asistence, je postopek enak postopku iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Obrazec izvedbenega načrta določi minister.

14. člen (izvajanje osebne asistence)

(1) Osebna asistenca se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih.

(2) Osebni asistent je dolžan varovati osebne podatke in spoštovati zasebnost ter osebno integriteto uporabnika.

15. člen (obveza izvajanja osebne asistence)

(1) Izvajalci osebne asistence morajo za uporabnike zagotavljati osebno asistenco v skladu z odločbo in izvedbenim načrtom.

(2) Uporabnik in izvajalec osebne asistence skupaj izbereta osebnega asistenta.

(3) Uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence skleneta dogovor o izvajanju storitev osebne asistence iz 7. člena tega zakona. Obvezne sestavine dogovora določi minister.

16. člen (zamenjava izvajalca osebne asistence)

(1) Če osebni asistent ne izvaja del in nalog iz v odločbi določenih storitev osebne asistence in izvedbenega načrta, lahko uporabnik zamenja osebnega asistenta oziroma izvajalca osebne asistence.

(2) Če uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki jih izvajalec osebne asistence ne more izpolniti in v odnosu do asistenta ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom ali krši delovno ali kazensko zakonodajo, lahko izvajalec osebne asistence odstopi od izvajanja izvedbenega načrta in skupaj z uporabnikom ter koordinatorjem poišče drugega izvajalca.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka je izvajalec osebne asistence dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistence, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z drugim izvajalcem osebne asistence.

17. člen **(spremljanje dela osebnega asistenta)**

(1) Izvajalec osebne asistence koordinatorju enkrat letno poroča o izvajanju osebne asistence pri uporabniku, koordinator pa enkrat letno v skupnem poročilu poroča ministrstvu o izvajanju vseh storitev osebne asistence, ki jih koordinira.

(2) Minister določi vsebino in način poročanja o izvajanju osebne asistence.

V. PROGRAMI USPOSABLJANJA

18. člen **(usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence)**

(1) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence morajo, preden začnejo prvič izvajati osebno asistenco, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Program usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence lahko izvajajo izvajalci osebne asistence, pri katerih so zaposleni, če izvajajo programe osebne asistence vsaj tri leta. Če izvajalci osebne asistence navedene programe izvajajo manj kot tri leta, osnovno usposabljanje za osebne asistente organizira in izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inštitut) na podlagi programa, ki ga določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.

(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistence, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Vsebina programa usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence je določena v tretjem odstavku 19. člena tega zakona, praktični del usposabljanja za osebne asistente pa poteka pri uporabniku.

(5) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence se morajo vsako leto vsaj en delovni dan dodatno usposabljati za opravljanje osebne asistence.

19. člen

(usposabljanje uporabnikov)

(1) Uporabnik osebne asistencije in njegov zakoniti zastopnik, če ga ima, sta dolžna, preden prvič koristita storitve osebne asistencije oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistencije, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Program usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike lahko izvajajo izvajalci osebne asistencije, če izvajajo programe osebne asistencije vsaj tri leta. Če izvajalci navedene programe izvajajo manj kot tri leta, usposabljanja organizira in izvaja inštitut na podlagi programa, ki ga določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.

(3) Osnovna vsebina programa usposabljanja uporabnikov in zakonitih zastopnikov mora vsebovati: pravice, ki izhajajo iz Konvencije o pravicah invalidov in zakona, ki ureja delovna razmerja, pomen osebne asistencije, odnos in komunikacija uporabnik – osebni asistent, pravice in obveznosti uporabnikov in osebnih asistentov ter izvajalcev osebne asistencije, varstvo in zdravje pri delu in seznanitev z etičnimi načeli v socialnem varstvu.

(4) Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(5) Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistencije zavrne izvajanje osebne asistencije pri tem uporabniku.

(6) Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata vsako leto dodatno vsaj šest ur še dodatno usposablјati.

(7) Program usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

19.a člen

(usposabljanje koordinatorjev in članov strokovne komisije)

(1) Koordinatorji in člani komisije iz 21. člena tega zakona morajo, preden prvič začnejo izvajati naloge v zvezi z osebno asistenco, opraviti usposabljanje po tem zakonu.

(2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka za koordinatorje organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: skupnost), usposabljanje članov strokovnih komisij pa organizira inštitut.

(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Koordinatorji in člani komisije se morajo vsako leto vsaj en delovni dan dodatno usposablјati za opravljanje del v povezavi z osebno asistenco.

(5) Podrobnejši program usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

(6) Usposabljanje koordinatorjev in članov strokovnih komisij se financira iz proračuna Republike Slovenije.

VI. POSTOPEK UVELJAVLJANJA OSEBNE ASISTENCE

20. člen **(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije)**

(1) Vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistencije na centru za socialno delo, ki je krajevno pristojen glede na stalno ali začasno prebivališče vlagatelja. Vlagatelj, ki še ni dopolnil 18 let starosti, oziroma njegov zakoniti zastopnik, lahko vlogo vloži največ štiri mesece pred vlagateljevo dopolnitvijo starosti 18 let. Vloga vsebuje:

- osebno ime vlagatelja, EMŠO in naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
- dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti;
- zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstvenem stanju vlagatelja ter uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci;
- navedbo o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, povezanih z neodvisnim osebnim in družinskim življenjem, vključevanjem v okolje, izobraževanjem in zaposlitvijo;
- odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen ali se izobražuje;
- dokazila, s katerimi dokazuje vključenost v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona;
- datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.

(2) Dokazila iz druge, pete in sedme alineje prejšnjega odstavka vlagatelj priloži, če z njimi razpolaga.

(3) Pristojni center za socialno delo pred imenovanjem strokovne komisije vlogo pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev za dodelitev pravice do osebne asistencije. Če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev, zavrne priznanje pravice do osebne asistencije.

(4) Kadar pristojni center za socialno delo ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, dvočlanska strokovna komisija (v nadaljnjem besedilu: komisija) inštituta poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistencije.

(5) Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistencije, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistencije.

(6) V odločbi iz prejšnjega odstavka mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistencije, do katerih je uporabnik upravičen, in obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistencija.

(7) Če se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije zaradi spremembe, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistencije, na podlagi drugega odstavka 22. člena tega zakona, na zahtevo vlagatelja, ki že ima pridobljeno pravico do osebne asistencije, odločba izdana v tem postopku postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi, ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(8) Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistencije.

(9) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi.

(10) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji ali manjši) obseg ur

in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencе oziroma da do storitev osebne asistencе ni upravičen.

21. člen **(mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistencе)**

- (1) Komisija izdela mnenje o številu ur in vsebini osebne asistencе.
- (2) Komisija je izvedenski organ, ki deluje v okviru inštituta. Člani izvedenskega organa so strokovnjaki, ki imajo najmanj štiri leta strokovnega in praktičnega znanja s področja invalidskega, socialnega in zdravstvenega varstva. Vsaj en član komisije mora imeti stalno prebivališče v statistični ali sosednji statistični regiji, v kateri ima stalno ali začasno prebivališče uporabnik osebne asistencе. Člane izvedenskega organa imenuje upravni odbor inštituta na predlog direktorja inštituta. Izvedenski organ se financira iz proračuna Republike Slovenije.
- (3) Komisija izdela mnenje iz prvega odstavka tega člena na podlagi osebnega razgovora z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom na domu uporabnika. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb komisija in uporabnik oziroma zakoniti zastopnik uporabljata standardiziran ocenjevalni obrazec o aktivnostih, za katere uporabnik potrebuje pomoč in jih sam ne more opraviti.
- (4) Pravica do osebne asistencе je izražena v obsegu ur na teden.
- (5) Pri določitvi ur osebne asistencе se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.
- (6) Obrazec mnenja iz prvega odstavka tega člena in standardizirani ocenjevalni obrazec iz tretjega odstavka tega člena določi minister.

22. člen **(poročanje)**

- (1) Izvajanje osebne asistencе pri uporabniku preverja koordinator vsaj enkrat na leto oziroma po potrebi.
- (2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora koordinatorju in izvajalcu osebne asistencе sporočiti vsako spremembo, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistencе, njen obseg ali obdobje prejemanja, takoj, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel. V primeru, da ta sprememba vpliva na širši ali ožji obseg izvajanja osebne asistencе, se ponovno odloča o pravici do osebne asistencе.
- (3) Način preverjanja določi minister.

22.a člen **(ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencе)**

- (1) V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencе se preverja ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistencе, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistencе.

(2) Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence se izvede po uradni dolžnosti najpozneje v petih letih od dneva pridobitve pravice do osebne asistence.

(3) Koordinator lahko pri posameznem uporabniku predlaga ponovno oceno tudi pred rokom iz prejšnjega odstavka, če zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistence ali druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno.

(4) Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, kot je določen za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistence. Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistence se uporabniku lahko prizna drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistence, ki so mu bile priznane z veljavno odločbo, oziroma da do storitev osebne asistence ni upravičen.

(5) Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi.

VII. KOORDINATOR

23. člen (koordinator)

(1) Koordinator je oseba, ki je z namenom koordiniranja in organiziranja za posameznega uporabnika zaposlena na centru za socialno delo.

- (2) Koordinator:
- pomaga uporabniku pri pripravi predloga ocene potreb po osebni asistenci za obravnavo na komisiji;
 - spremlja izvajanje osebne asistence.

24. člen (pogoji za imenovanje koordinatorjev)

Koordinator mora, poleg pogojev določenih v zakonu, ki ureja socialno varstvo, za strokovnega delavca, izpolnjevati še naslednja pogoja:

- ima opravljeno usposabljanje za koordinatorje iz 19.a člena.
- ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora in iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih.

VIII. FINANCIRANJE OSEBNE ASISTENCE

25. člen (cena ure storitve osebne asistence)

(1) Cena ure storitve osebne asistence se določi tako, da pokrije vse stroške, povezane z zaposlovanjem osebnih asistentov, ter stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistence.

(2) Metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistence predpiše minister.

26. člen

(financiranje osebne asistence)

(1) Za vsakega uporabnika pristojni center za socialno delo z odločbo iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona določi število ur storitev osebne asistence, ki se mu prizna tedensko ali mesečno ali višino denarnega nadomestila v skladu z 8. členom tega zakona.

(2) Če je uporabnik upravičen do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, uporabnik sofinancira osebno asistenco pri izbranem izvajalcu osebne asistence v višini polovice navedenega prejemka.

(3) Če se uporabnik iz 8. člena tega zakona odloči za denarno nadomestilo in že prejema dodatek za pomoč in postrežbo oziroma drug denarni prejemek zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, se mu denarno nadomestilo iz 8. člena tega zakona izplačuje kot razlika med dodatkom oziroma drugim denarnim prejemkom ter celotnim denarnim nadomestilom, do katerega je upravičen.

(4) Sredstva za izvajanje storitev osebne asistence izvajalcu osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek uporabniku se izplačujejo mesečno.

(5) Sredstva za financiranje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

(6) Natančnejši postopek glede mesečnih zahtevkov za izplačila predpiše minister.

IX. ZBIRANJE PODATKOV ZA POTREBE IZVAJANJA OSEBNE ASISTENCE

27. člen

(zbiranje, obdelovanje in hranjenje podatkov za osebno asistenco)

(1) Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistence, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Za namene razvoja in izvajanja osebne asistence se podatki, ki so potrebni za načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistence ter spremljanje doseganja kazalnikov uspešnosti, obdelujejo v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznika.

28. člen

(register izvajalcev osebne asistence)

(1) Za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence ministrstvo vodi register o izvajalcih osebne asistence.

- (2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:
- zaporedno številko vpisa izvajalca osebne asistence in številko odločbe o vpisu v register;
 - naziv in sedež izvajalca osebne asistence;
 - osebno ime odgovorne osebe in pravni status izvajalca;
 - datum začetka izvajanja osebne asistence;
 - kontaktne podatke izvajalca;

- datum izbrisa in številko ter datum odločbe o izbrisu iz registra izvajalcev osebne asistENCE.

(3) Podatki, vpisani v register, so javni.

29. člen (centralna zbirka podatkov)

(1) Za potrebe odločanja o pravici do osebne asistENCE, načrtovanje politike, spremljanja stanja ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene se vodi informatizirana zbirka podatkov o uporabnikih osebne asistENCE in njihovih zakonitih zastopnikih osebnih asistentih, strokovnih vodjih, usklajevalcih osebne asistENCE in odločbah o pravici do osebne asistENCE (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov). Centralna zbirka podatkov vsebuje naslednje podatke:

- osebne podatke uporabnika osebne asistENCE in njegovega zakonitega zastopnika (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, rojstni podatki, naslov nudenja osebne asistENCE, osebno ime zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima);
- vrsto invalidnosti;
- dodatek za pomoč in postrežbo oziroma druge denarne prejemke, ki jih prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistENCE;
- datum pričetka ter prenehanja izvajanja osebne asistENCE;
- storitve osebne asistENCE, ki se mu nudijo;
- odobrene ure osebne asistENCE;
- podatki o izvajalcu osebne asistENCE, ki mu nudi osebno asistenco;
- osebne podatke osebnih asistentov (osebno ime, EMŠO, strokovna izobrazba, usposobljenost iz 18. člena tega zakona, pravna podlaga, na podlagi katere izvajajo delo osebnega asistenta, sorodstveno razmerje do uporabnika);
- osebne podatke strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistENCE (osebno ime, EMŠO, izobrazba iz 12. člena tega zakona, usposabljanje v skladu z 18. členom tega zakona, pravna podlaga za delo).

(2) Centralno zbirko podatkov obdeluje ministrstvo kot upravljavec centralne zbirke podatkov.

(3) Podatki iz centralne zbirke podatkov se hranijo trajno, razen podatkov iz devete alineje prvega odstavka tega člena, ki se hranijo pet let po prenehanju pravnega razmerja, na podlagi katerega je osebni asistent izvajal osebno asistenco.

29.a člen (črtan)

30. člen (pridobivanje podatkov)

(1) Podatki iz 29. člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistENCE, se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik centru za socialno delo da vse podatke, o katerih pooblašeni organi in organizacije ne vodijo zbirk podatkov.

(2) Podatki iz 12. člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni zaradi preverjanja pogojev za izvajalca osebne asistencije, se zbirajo neposredno od izvajalca osebne asistencije ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Centri za socialno delo in ministrstvo podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

- Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo prebivalca, ki uveljavlja pravice po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, družinsko razmerje);
- centrov za socialno delo – podatke o oblikah socialnega vključevanja invalidov v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, odločbo o pridobitvi statusa otroka s posebnimi potrebami, podatke o prejemnikih dodatka za nego otroka (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe, motnje v duševnem razvoju oziroma slep ali slaboviden otrok oziroma gluha ali naglušna otroka oziroma gibalno oviran otrok oziroma otrok z več motnjami odločbo o pridobitvi ali prenehanju statusa družinskega pomočnika, odločbo o rejništvu ter višina in trajanje dodatka za pomoč in postrežbo);
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz zbirke podatkov o uživalcih dodatka za pomoč in postrežbo (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice, vrsta potrebe po tuji pomoči in postrežbi in znesek dodatka za pomoč in postrežbo);
- upravnih enot – podatke o vojnih invalidih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe o pravici do dodatka za pomoč in postrežbo);
- Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz poslovnega registra (matična in davčna številka, naziv in sedež poslovnega subjekta, tekoči račun poslovnega subjekta);
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o prijavi v obvezna socialna zavarovanja za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije (podlaga za prijavo v zavarovanje, datum začetka in prenehanja zavarovanja, delovni oziroma zavarovalni čas);
- Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport – podatke o osebah, ki so vključene v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (osebno ime, EMŠO, obdobje vključitve, vrsta programa), in podatke o izvajalcu vzgojno-izobraževalnega programa;
- Finančne uprave Republike Slovenije – podatke iz davčnega registra za izvajalce osebne asistencije (davčna številka, firma oziroma ime, sedež in naslov, številke plačnih računov v Republiki Sloveniji, podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja, podatke o plačanih davkih in prispevkih).

(4) O pridobivanju podatkov iz tega člena ni potrebno predhodno seznaniti osebe, na katero se podatki nanašajo.

(5) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov iz 29. člena tega zakona se lahko centralna zbirka podatkov na podlagi EMŠO povezuje s centralnim registrom prebivalstva in vsemi institucijami iz tretjega odstavka tega člena.

X. NADZOR NAD IZVAJANJEM OSEBNE ASISTENCE

31. člen **(nadzor)**

- (1) Nadzor po tem zakonu obsega:
- nadzor izvedbenega načrta, ki ga izvajata pristojni center za socialno delo in izvajalec osebne asistencije;
 - nadzor, ki ga izvaja socialna inšpekcija po zakonu, ki ureja socialno varstvo, in
 - finančni nadzor, ki ga izvajata ministrstvo in Računsko sodišče Republike Slovenije.

(2) Za nadzor po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva.

XI. KAZENSKÉ DOLOČBE

32. člen (prekršek uporabnika)

- Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje za prekršek uporabnik, če:
- v vlogi iz 20. člena tega zakona navaja neresnične podatke,
 - ne sporoči podatkov iz 22. člena tega zakona, na podlagi katerih mu pravica preneha ali se mu zmanjša.

33. člen (prekršek pravne in fizične osebe, ki izvaja osebno asistenco)

(1) Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje fizična oseba, ki izvaja storitve osebne asistencije, čeprav ni izvajalec osebne asistencije iz 12. člena tega zakona.

(2) Z globo od 2.500 do 10.000 evrov se kaznuje pravna oseba, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 250 do 2.500 evrov se kaznuje izvajalec osebne asistencije, če si namerno neupravičeno pridobi materialno korist na podlagi sporočanja neresničnih podatkov koordinatorju iz 23. člena tega zakona (10. člen).

(4) S kaznijo 250 do 2.500 evrov se kaznuje odgovorna oseba izvajalca osebne asistencije v primeru kršitev iz prejšnjega odstavka.

Zakon o osebni asistenci – ZOA (Uradni list RS, št. [10/17](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

34. člen (roki za izdajo podzakonskih aktov)

- (1) Minister izda predpise iz tega zakona najkasneje do 30. junija 2018.
- (2) Centri za socialno delo pričnejo s postopki za uveljavitev pravice do osebne asistencije z dnem uveljavitve podzakonskih aktov iz tega zakona.

35. člen
(nadaljevanje izvajanja osebne asistencije)

Ne glede na določbo tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona se upravičencu lahko dodeli pravica do osebne asistencije tudi po 65. letu starosti, če je bil pred uveljavitvijo tega zakona kot uporabnik vključen v programe osebne asistencije, ki so se izvajali na podlagi razpisov ministrstva. V tem primeru se ponovno oceni potreba po osebni asistenci in odloči o tej pravici.

36. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2019.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – ZOA-A (Uradni list RS, št. [31/18](#)) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

»PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

13. člen
(imenovanje komisij v prehodnem obdobju)

(1) Ne glede na določbe zakona do 31. decembra 2019 komisije iz 20. in 21. člena Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17) namesto centrov za socialno delo imenuje Skupnost centrov za socialno delo.

(2) Sredstva za opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

14. člen
(roki za izdajo podzakonskih aktov)

Minister izda predpise iz tega zakona najkasneje do 30. junija 2018.

15. člen
(dopolnitev Zakona o socialnem varstvu)

V četrtem odstavku 49.a člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17 in 21/18 – ZNOrg) se v četrti alineji beseda »in« nadomesti z vejico, v peti alineji se črta vejica in doda beseda »in« ter nova šesta alineja, ki se glasi:

»– naloge, ki jih opravljajo koordinatorji invalidskega varstva,«.

16. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2019.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – ZOA-B (Uradni list RS, št. [172/21](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

(ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencе)

Pri uporabnikih osebne asistencе, ki imajo v skladu z veljavno odločbo pravico do osebne asistencе, se po uradni dolžnosti uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencе v skladu z 22.a členom zakona najpozneje v treh letih od uveljavitve tega zakona.

15. člen

(uskladitev statusa izvajalcev osebne asistencе in začasna ureditev pravice odstopa izvajalca osebne asistencе od izvedbenega načrta)

(1) Izvajalci osebne asistencе, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencе in ne izpolnjujejo pogoja iz spremenjenega 10. člena zakona in pogojev iz prve, druge in tretje alineje spremenjenega drugega odstavka 12. člena zakona, se v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona statusno preoblikujejo oziroma izpolnijo pogoje iz prve, druge in tretje alineje spremenjenega drugega odstavka 12. člena zakona. Če v predpisanem roku ne izpolnijo pogojev iz tega odstavka, se po uradni dolžnosti izbrišejo iz registra izvajalcev osebne asistencе.

(2) Pogoj pridobljenega statusa iz spremenjenega 10. člena zakona ne velja za izvajalce osebne asistencе, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v register izvajalcev osebne asistencе.

(3) Če se izvajalec osebne asistencе odloči, da osebne asistencе ne bo več izvajal in zahteva izbris iz registra izvajalcev osebne asistencе, ali če mu je status izvajalca osebne asistencе odvzet po uradni dolžnosti, mora skupaj z uporabnikom in koordinatorjem uporabniku poiskati novega izvajalca osebne asistencе v enem mesecu od dneva, ko je zaprosil za izbris iz registra izvajalcev osebne asistencе ali mu je bil status odvzet po uradni dolžnosti. V tem obdobju mora izvajalec osebne asistencе nemoteno izvajati osebno asistenco za uporabnike.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek 16. člena zakona lahko do zakonske ureditve obveznosti uporabnika osebne asistencе do izvajalca osebne asistencе izvajalec osebne asistencе odstopi od izvedbenega načrta tudi, če uporabnik krši obveznosti iz dogovora o izvajanju osebne asistencе in gre pri tem za utemeljen razlog, ki onemogoča nadaljnje izvajanje osebne asistencе. Pred odstopom od izvedbenega načrta mora izvajalec pisno opozoriti uporabnika na kršitev in na možnost odstopa, če bo uporabnik ponovno kršil obveznosti v enem letu od prejema opozorila in pridobiti pozitivno mnenje koordinatorja. V

primeru odstopa od izvedbenega načrta je izvajalec dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistencije, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z drugim izvajalcem osebne asistencije, a največ dva meseca od odstopa.

16. člen
(zaposlitev osebnih asistentov namesto družinskih članov)

Ne glede na določbo tretjega odstavka spremenjenega 11. člena zakona lahko osebni asistent, ki je družinski član, še naprej opravlja delo osebnega asistenta, dokler se uporabniku ne zagotovijo novi osebni asistenti v skladu s spremenjenim 11. členom zakona, vendar ne dlje kot šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

17. člen
(družinski pomočnik)

Upravičenci, ki so bili upravičeni do družinskega pomočnika, preden so pridobili pravico do osebne asistencije v skladu z zakonom, lahko v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona na pristojnem centru za socialno delo ponovno uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, če prenehajo uveljavljati pravico do osebne asistencije. V tem primeru ni treba ponovno pridobiti mnenja o pravici do družinskega pomočnika invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

18. člen
(vzpostavitev izvedenskega organa)

(1) Inštitut v treh mesecih od uveljavitve tega zakona vzpostavi izvedenski organ iz drugega odstavka spremenjenega 21. člena zakona.

(2) Do vzpostavitve izvedenskega organa iz prejšnjega odstavka se postopki v zvezi s pridobivanjem mnenja o številu ur in vsebini osebne asistencije vodijo v skladu z 21. členom Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17 in 31/18).

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.